

СТАНОВИЩЕ

от проф. дин Илия ТОДЕВ

за дисертационния труд на Даниела ВИЧКОВА на тема
*„Българското централно благотворително общество (БЦБО)
/1876-1877/. Структура и програма”*
с научен ръководител доц. д-р Огняна МАЖДРАКОВА-ЧАВДАРОВА

Дисертацията на Даниела Вичкова се състои от четири глави, увод и заключение, библиография (извори и изследвания), приложение (илюстрации, списък на таблици в текста, карта на местата в Румъния с поделения на БЦБО) в общ обем от 347 (по-големи от стандартните) страници. Като структура и обем смятам, че текстът е приемлив. Бих препоръчал, с оглед по-лесното използване, библиографията да се раздели на два азбучно подредени списъка – непубликувани (представени по фондове в съответните архивохранилища) и публикувани материали. Наблюдава се известно прекаляване с таблиците, които са 44 на брой. Темата е напълно дисертабилна – доколкото е значима и недостатъчно проучена, досега са изследвани само отделни нейни аспекти, липсва цялостен труд върху нея. Заглавието непълно отразява съдържанието на работата, тъй като значителна част нея е посветена на създаването на БЦБО. Разбира се, не смятам, че това е недостатък. То е достойнство, доколкото Вичкова се е ръководила от логиката на темата, а не от нейната предпоставена формулировка. На места се усеща известна диспропорция – някои важни въпроси (като дейността на БЦБО) изглеждат третирани с излишна припряност, другаде срещаме като че ли прекалено детайлизиране (включително и чрез инкорпориране в текста на дълги цитати от документи), има и формалистични увлечения.

В увода дисертантката прави обосновка на темата, представя, демонстрирайки похвална осведоменост, своите извори (публикувани и непубликувани, домашни и чуждестранни) и изброява авторите на съществуващите изследователски текстове с кратки характеристики на техните приноси, като очертава белите полета в съществуващата историографска картина на темата „БЦБО”.

Глава първа е посветена на създаването на БЦБО. Тук Вичкова с присъщата ѝ информираност в извори и изследвания в по един

обособен параграф представя българската емиграция във Влашко, тамошните български благотворителни организации (създадени в едногодишния период след лятото на 1875, като специално внимание отделя на БЧН, предходника на БЦБО), свързаната с България дейност на славянските комитети в Русия през май-юни 1876 (и най-вече действията на Владимир Йонин). Четвъртият параграф е посветен на самото учредяване на БЦБО.

Глава втора систематизира събраната от Вичкова информация за ръководителите, дейците и почетните членове на организацията, както и за прекратяването на нейната дейност, настъпило през май 1877. И тук авторката гради своето изложение, опряна на широка документална база.

Глава трета ни запознава със структурата на БЦБО. Първият параграф е за клоновете на организацията в Румъния, вторият и третият – за организациите, свързани с БЦБО.

Глава четвърта третира проблеми, свързани с програмата на БЦБО. Тук Вичкова се занимава със задачите на организацията, която има за своя главна цел освобождението на България, и със създаването, вариантите и разгласяването на нейния основен документ – Политическата програма от ноември 1876.

Заключението (на което бих пожелал повече стегнатост за да не прилича на резюме) поднася на читателя главните изводи, направени в хода на научното изследване – БЦБО действа като представител на българския народ, то има голям принос в Освобождението на България, осъществявайки българската дипломация през 13-те месеца на своето съществуване и полагайки основите на българската армия, то обединява хора с различен социален и идеен облик, много от които активно работят в различни области и през началните години от живота на следосвобожденска България и пр.

Смятам, че като цяло текстът е добре направен – той е свързан, логичен, обоснован, с богат, точен и правилен език.

Намирам, че Даниела Вичкова напълно основателно претендира за следните основни научни постижения с приносен характер в дисертационния си труд:

- 1) Очертаване етапите в организационното изграждане на БЦБО
- 2) Уточняване състава и организационната структура на централното звено на БЦБО в Букурещ
- 3) Издирване на информация за почетните членове на БЦБО
- 4) Проучване броя, членския състав и организационната структура на клоновете на БЦБО в Румъния
- 5) Изследване процеса (и участниците в него) на изработка на Политическата програма на БЦБО
- 6) Представяне организирането и провеждането на Общото събрание на БЦБО от ноември 1876.

Като принос следва да се определи още относителната цялостност на труда. Специално отбелязване заслужава и това, че в дисертацията е привлечен и организиран огромен документален масив. Без съмнение, Даниела Вичкова изпъква като много перспективен изследовател на Българското национално възраждане. Тя проявява изострено чувство за обективност и критичност. Аз бих й пожелал повече аналитичност и проблематизиране на впечатляващата фактология, изнесена в нейния дисертационен труд.

Авторефератът е правилно изготвен и дава добра представа за цялостната работа. В ред е и останалата документация, свързана със защитата. Даниела Вичкова има три добре изпълнени публикации по темата на своята дисертация. Тя е взела участие с доклади и в няколко научни форума.

Заключение: Въпреки че не е лишен от някои дребни недостатъци, дисертационният труд на Даниела Вичкова е изпълнен на много високо професионално равнище. Той притежава всички необходими качества на докторска теза. Препоръчвам въз основа на него на Даниела Вичкова да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор по история”.

6 юни 2015, София

Подпис: